

Vesihuollon toiminta-alueen päivittäminen 2025

TEKNL 21.05.2025 § 67

Valmistelija

Vesihuoltolaitoksella tulee olla kunnan hyväksymä toiminta-alue. Toiminta-alueen on katettava ne alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohto- ja viemäriverkostoon on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Vesihuoltolain mukaan toiminta-alueen on oltava sellainen, että vesihuoltolaitoksella voidaan katsoa olevan taloudelliset ja tekniset valmiudet huolehtia vastuullaan olevasta vesihuollosta asianmukaisesti ja luotettavasti.

Vesihuoltolain 10§ mukaan kiinteistö, joka sijaitsee hyväksytyllä toiminta-alueella, on pääsääntöisesti liitettävä vesihuoltolaitoksen verkostoihin.

Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen kuuluvat vesijohto- ja viemäriverkostojen toiminta-alueet, jotka kattavat pääosin asemakaava- ja taajama-alueet. Toiminta-alue on edellisen kerran päivitetty 21.9.2009. Honkajoen toiminta-alue on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 22.8.2018, mutta hyväksymisprosessi ei tiettävästi ole edennyt pidemmälle. Honkajoen kunta liitettiin Kankaanpäähän 1.1.2021.

Toiminta-alueet on rajattu olemassa olevien ja suunniteltujen verkostojen perusteella, ja rajauksena on pääasiassa käytetty kiinteistörajoja. Kankaanpään kaupungin väestökehityksen ennustetaan olevan laskeva, joten merkittäville toiminta-alueen laajennuksille ei ole tarvetta.

Toiminta-alueisiin tehdyt muutokset:

- **Kankaanpään keskusta:** Merkittäviä muutoksia ei ole tarpeen tehdä. Yhdyskuntakehitys on ollut aikaisempien suunnitelmien mukaista ja asemakaava-alueella on runsas tonttitarjonta. Alueen laajentamiselle ei ole tarvetta tulevana vuosina. Teräskadun asemakaavoitettu teollisuusalue ja Alakylän alue Ruokojärven rannalla on lisätty toiminta-alueeseen. Toiminta-alueiden rajoja on täsmennetty kiinteistörajojen mukaisesti.
- **Niinisalon alue:** Tarvetta muutoksille ei ole
- **Honkajoen keskusta:** Uusi toiminta-alue, johon on sisällytetty asemakaavoitettu alue, Teollisuustien ja Katajiston vireillä olevat asemakaava-alueet sekä Honkahovin kiinteistö.

Honkajoen keskustassa oleva Peltosen alueen asemakaava-alue (Kaurispolku) on ainoa esitetyn toiminta-alueen osa, jonne ei ole vielä täysin rakennettu vesihuoltoverkosta. Alueen vesihuoltoverkosto rakennetaan, mikäli yhdyskuntakehitys niin vaatii. Kankaanpään kaupungilla on kuitenkin tällä hetkellä Honkajoellakin runsaasti vapaita tontteja, joten alueen rakentamiselle ei nähdä lähivuosina tarvetta.

- **Venesjärvi:** Toiminta-alueet on päivitetty vastaamaan vesihuoltolaitoksen olemassa olevaa verkostoa. Venesjärvellä vesihuoltolaitoksen verkoston ympärille on rakennettu yksityisten

vesi- ja viemäriyhtymien toimesta runsaasti yksityisiä vesi- ja viemäriinjoja.

- **Siirtolinjat:** Näiden säilyttämistä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueena ei pidetä tarkoituksenmukaisena, sillä ne sijaitsevat haja-asutusalueella. Alueilla ei ole vesihuoltolain 6§ tarkoittamaa suurehkon asukasjoukon tarvetta tai terveydellisiä tai ympäristönsuojelullisia syitä pitää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueena. Lisäksi toiminta-aluekartta paljastaisi kriittisten siirtolinjojen ja joidenkin vedenottamoiden sijainnin. Alueet säilyvät vesihuoltolaitoksen palvelualueina. Kuntavesisopimukset velvoittavat Kankaanpään vesihuoltolaitosta ylläpitämään siirtolinjoja, mikä turvaa vedenjakelun niihin liittyneille kiinteistöille. Alueen kiinteistöt voivat edelleen liittyä keskitettyyn vedenjakeluun niin halutessaan.

Toiminta-alue sisältää pääosin jo toteutetun verkoston ja on sellainen, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti, sekä vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi (vesihuoltolaki 6§).

Hyväksymismenettely

Toiminta-alueiden hyväksymisen yhteydessä alueen kiinteistönomistajille ja -haltijoille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Toiminta-alue-esitys asetetaan julkisesti nähtäville vähintään 30 vrk:n ajaksi.

Toiminta-alue-esityksestä on pyydettävä lausunto Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, Kankaanpään kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Kankaanpään kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta.

Sen jälkeen, kun tekninen lautakunta on saanut pyytämänsä lausunnot ja mahdolliset muistutukset, lautakunta käsittelee ne ja tuo toiminta-alueen esityksen uudelleen lautakunnan käsittelyyn sekä esittää asian kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Esittelijä	Tekninen johtaja Pentti Saloniemi
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää - merkitä tiedoksi vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen päivitystyön yhteydessä laaditut päivitetty vesijohdon ja jätevesiviemärin toiminta-alueen kartta-aineistot. - asettaa toiminta-alue-esityksen julkisesti nähtäville vähintään kolmenkymmenen (30) vuorokauden ajaksi, siten kuin vesihuoltolain (119/2001) 8 § säädetään, jotta alueen kiinteistönomistajilla ja haltijoilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä ennen toiminta-alueen hyväksymistä. - pyytää lausunnot ennen toiminta-alueen hyväksymistä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskukselta), Kankaanpään kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Kankaanpään kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	Varsinais-Suomen ELY-keskus Kankaanpään kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Kankaanpään kaupungin terveydensuojeluviranomainen Vesihuoltolaitos

TEKNL 24.09.2025 § 104
2341/14.05.00/2025

Valmistelija

Esa Melin

Toiminta-alue-ehdotuksen nähtävillä olo

Ehdotus Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta, piirustukset 1–5, on ollut nähtävillä 28.5.-30.6.2025 välisen ajan. Nähtävillä oloaikana ehdotuksesta saatiin lausunto ELY-keskukselta. Kankaanpään terveysvalvonnan lausunto saatiin 20.8.2025.

ELY-keskuksen lausunto

ELY-keskus pitää toiminta-alueen päivittämistä tarpeellisenä. Toiminta-alueita ei ole päivitetty kertaakaan kuntaliitoksen jälkeen. Honkajoen osalta toiminta-aluetta ei ole ilmeisesti määritetty lainkaan vesihuoltolain voimaantulon jälkeen. Toiminta-alueen ajantasaisuus on tarpeen tarkastella säännöllisesti yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti.

ELY-keskus katsoo, että esitys täyttää pääosin vesihuoltolain vaatimukset ja pitää toiminta-alueesta laadittua esitystä pääosin sisällöllisesti hyvänä. Toiminta-aluekartan esitystapa on selkeä ja toiminta-alue-ajaus yksiselitteinen. Toiminta-aluekartasta puuttui lain edellyttämä taajamarajaus. Se tulee lisätä lopulliseen toiminta-aluekarttaan. Toiminta-alueeseen mukaan otettavien alueiden osalta esitys on kattavasti perusteltu. Lisäksi esitetty toiminta-alueiden supistaminen runkolinjojen osalta on perusteltua turvallisuussyistä. Supistettavien alueiden osalta liittyneiden kiinteistöjen vesihuoltopalvelut on turvattu myös jatkossa laitoksen toimesta. Myös uusilla liittyjillä on mahdollisuus liittyä verkostoon. Esityksessä ei kuitenkaan ole perusteltu, miksi osa tiheästi rakennetuista alueista on jätetty toiminta-alue-ajauksen ulkopuolelle. Toiminta-aluepäätöksessä tulee esittää riittävät perustelut, joiden tulee pohjautua tehtyihin selvityksiin. Selvitettäviä asioita ovat esimerkiksi kiinteistöjen vesihuollon nykytilanne (esim. käytössä oleva jätevesijärjestelmä sekä talousveden määrä ja laatu), vesihuollon tarpeen arviointi (tyhjillään olevat rakennukset, väestönkehitys alueella), verkostojen toteuttamisen kustannusarviot, tulevien maksujen kohtuullisuuden arviointi sekä vesihuoltolaitoksen kyky huolehtia vesihuoltopalveluista ja vesihuoltolain vaatimuksista.

ELY-keskus on jo edellisessä 8.4.2009 Kankaanpään kaupungille toiminta-alueesta antamassaan lausunnossaan huomauttanut muutamien taajaman reuna-alueiden ottamisesta mukaan toiminta-alueeseen. Toiminta-alueeseen tulee vesihuoltolain 7 § mukaisesti ottaa mukaan kaikki alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesihuoltoverkostoon on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

ELY-keskus katsoo, että toiminta-alueen laajentamistarvetta tulee tarkastella Kankaanpään keskusta-alueeseen kuuluvan taajaan asutun alueen reuna-alueiden osalta; esitetyn toiminta-alueen eteläpuolelta Verttuuntien varsi ja Järventaustan eteläpuolinen osa sekä pohjoisesta Lohikosken alue (lausunnossa kartta 1 punaisella soikiolla esitetyt alueet).

Karttatarkastelun perusteella kyseiset alueet ovat niin tiivistä rakennettuja, että vesihuollon järjestäminen on siellä tarpeellista. Mikäli selvitysten pohjalta todetaan, että kiinteistöjen liittäminen on tarpeen vesihuoltoverkostoihin toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi, tulee alueet ottaa mukaan toiminta-alueeseen. Mikäli edellä mainittuja alueita jätetään toiminta-alueen ulkopuolelle, tulee päätöksessä esittää perustelut alueiden pois jättämiselle sekä antaa selvitys siitä, miten alueiden vesihuollon järjestäminen tullaan toteuttamaan. Kaupungin on hyvä huomioida, että niiden alueiden osalta, joilla vesihuoltolain 6 § mukainen kunnan vesihuollon järjestämisvelvollisuus täyttyy ja jotka jätetään toiminta-alueiden ulkopuolelle, on kunta vastuussa vesihuollon järjestämisestä muulla tavalla.

Honkajoen alueen osalta ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa. Keskusta-alueen pohjoispuolella esitetyn toiminta-alueen ulkopuolelle jää taajama-alueita, mutta siellä näyttäisi olevan paljon tyhjillään olevia rakennuksia, joten voidaan olettaa, että alueella ei ole tarvetta vesihuoltoverkostoille. Myös tämän alueen osalta voidaan tehdä lisätarkasteluja, jos se katsotaan tarpeelliseksi. ELY-keskus ei kuitenkaan saatavilla olevien tietojen pohjalta katso, että alueella muodostuisi vesihuollon tarvetta ja aluetta ei näin ollen ole tarvetta määrittää toiminta-alueeksi.

Esityksessä on todettu, että Peltosen alueen asemakaava-alue on ainoa toiminta-alueen osa, jonne ei ole vielä täysin rakennettu vesihuoltoverkosta. Niiden alueiden osalta, jonne ei ole vielä rakennettu verkosta, tulee toiminta-alueen osan osalta esittää tavoitteellinen aikataulu toiminta-alueen osan saattamiselle verkostojen piiriin. Tavoitteelliset rakentamisaikataulut eivät sido laitosta oikeudellisesti, vaan toimivat suuntaa antavana aikatauluna, jonka perusteella kiinteistöjen omistajat ja haltijat voivat arvioida, milloin verkostot on tarkoitus ulottaa heidän kiinteistöjensä läheisyyteen. Laitoksen velvollisuus vesihuoltoverkostojen rakentamiselle määräytyy yhdyskuntakehityksen tarpeiden perusteella. Tavoitteellisten aikataulujen asettaminen auttaa vesihuoltolaitosta toiminnan suunnittelussa.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi vesihuoltolain muuttamisesta. Esityksen mukaan kuntien tulisi tehdä uudet toiminta-alueita koskevat päätökset viiden vuoden sisällä lain voimaan tulosta. Mikäli Kankaanpään kaupungilla ei ole ELY-keskuksen esittämien laajennustarvealueiden osalta mahdollisuutta tehdä tarvittavia esiselvityksiä pikaisella aikataululla ja päätökseen ei saada kattavia perusteluja alueiden mukaan ottamiselle tai pois jättämiselle, ELY-keskus katsoo, että toiminta-aluepäätös voidaan määrittää esitetysti. Koska toiminta-alueiden edellisestä päivittämisestä on kulunut paljon aikaa, on tärkeä, että laitokselle saadaan hyväksyttyä ajantasainen toiminta-alue. Lakimuutoksen takia tehtävän seuraavan toiminta-aluekäsittelyn yhteydessä tulee tässä lausunnossa esitettyjen toiminta-alueiden laajennustarpeiden osalta esittää perustelut, mikäli alueita ei esitetä toiminta-alueeksi.

Seuraavan päivityksen yhteydessä on hyvä myös tarkastella Venesjärven luokitellulla pohjavesialueella olevan kylämäisen asutuksen mukaan ottamista laajemminkin toiminta-alueen viemäriverkon piiriin saatettaviin alueisiin. Esityksessä oli todettu, että vesihuoltolaitoksen verkoston ympärille on rakennettu yksityisten vesi- ja viemäriyhtymien toimesta runsaasti yksityisiä vesi- ja viemäriinjoja. Tällaiset yhteiset kimppajohdot ja vastaavat eivät ole suositeltavia, vaan olisi parempi, että vesihuollon järjestäminen ja siitä huolehtiminen olisi vesihuoltolaitoksen vastuulla.

Vesijohdon piiriin saatettavan alueen osalta ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa.

Lopuksi ELY-keskus muistuttaa kuntaa:

- toimittamaan tiedoksi toiminta-alueen hyväksymispäätös toiminta-aluekarttaliitteineen ja mahdollisuuksien mukaan toimittamaan toiminta-alue myös paikkatietoaineistona.
- esittämään tietoverkossa yleisesti saatavilla olevassa kartassa hyväksytty toiminta-alue, sillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet aikatauluineen vesihuoltolain mukaisesti.

Terveysvalvonnan Johtajan lausunto

Toiminta-alueiden rajojen täsmentäminen kiinteistörajojen mukaisena on hyvä ja yksiselitteinen tapa esittää alueet kartalla. Siirtolinjojen poisjättäminen toiminta-alueesta on myös hyvin perusteltua.

Alueille, joiden osalta verkostoa ei ole vielä rakennettu tulisi esittää tavoitteellinen toteutusvuosi (esim, uudet kaava-alueet). Vesihuolto on kuitenkin toteutettava vasta, kun alueellinen yhdyskuntakehitys ja vesihuollon tarve sitä edellyttää.

Ympäristönsuojelulliset- sekä terveydensuojelulliset näkökohdat huomioiden Venesjärven pohjavesialueelle sijoittuva kylämäinen asuinalue tulisi kokonaisuudessaan saattaa viemäverkoston osalta toiminta-alueeseen tai vähintään esittää tavoitteellinen toteutusvuosi.

Vastine ELY-keskuksen lausuntoon

Toiminta-aluetta rajattaessa on huomioitu, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti ja vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Toiminta-aluekarttoihin on lisätty vaadittu taajamarajaus. Lisäksi niiden alueiden osalta, jonne ei ole vielä rakennettu verkostoa, on lisätty tavoitteellinen aikataulu toiminta-alueen osan saattamiselle verkostojen piiriin (Honkajoen Peltosen alueen asemakaava).

Kankaanpään kaupungilla ei ole ELY-keskuksen esittämien laajennustarvealueiden osalta mahdollisuutta tehdä tarvittavia esiselvityksiä pikaisella aikataululla ja päätökseen ei saada kattavia perusteluja alueiden mukaan ottamiselle tai pois jättämiselle. Koska toiminta-alueiden edellisestä päivittämisestä on kulunut paljon aikaa, on tärkeä, että laitokselle saadaan hyväksyttyä ajantasainen toiminta-alue.

Vesihuoltolain tulevan muutoksen takia tehtävän seuraavan toiminta-aluekäsittelyn yhteydessä esitetään toiminta-alueiden laajennustarpeiden osalta perustelut, mikäli alueita ei esitetä toiminta-alueeksi.

Kaupunki toimittaa Etelä-Savon ELY-keskukselle tiedoksi toiminta-alueen hyväksymispäätöksen toiminta-aluekarttaliitteineen ja myös paikkatietoaineistona. Kaupunki esittää tietoverkossa yleisesti saatavilla olevassa kartassa hyväksytyn toiminta-alueen, sillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet aikatauluineen vesihuoltolain mukaisesti.

Vastine Terveysvalvonnan Johtajan lausuntoon

Niiden alueiden osalta, jonne ei ole vielä rakennettu verkostoa, on lisätty tavoitteellinen aikataulu toiminta-alueen osan saattamiselle verkostojen piiriin.

Venesjärven pohjavesialueelle sijoittuva kylämäisen asuinalueen saattamista vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäröinnin piiriin selvitetään ennen seuraavaa toiminta-alueen päivitystä. Selvittettäviä asioita ovat esimerkiksi kiinteistöjen vesihuollon nykytilanne, (esim. käytössä olevat jätevesijärjestelmät), vesihuollon tarpeen arviointi (tyhjiillään olevat rakennukset, väestönkehitys alueella), verkoston toteuttamisen kustannusarviot, sekä Venesjärven jätevedenpuhdistamon kapasiteetin riittävyys ja mahdollinen tarve hakea puhdistamolle ympäristölupaa.

Esittelijä	Tekninen johtaja Pentti Saloniemi
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta toteaa, että toiminta-aluetta rajattaessa on huomioitu, että: -vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti -vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi -vesihuoltolaitos voi tarjota vesihuoltopalveluita myös toiminta-alueen ulkopuolisille alueille. Tällöin alueella ei ole vesihuoltolaitoksen näkökulmasta liittämisvelvollisuutta eikä kiinteistöjen näkökulmasta liittymisvelvollisuutta, vaan kiinteistöt liittyvät vesihuoltolaitoksen verkostoon vapaaehtoisesti ja vesihuoltolaitos toimii sopimuserusteisesti. Tekninen lautakunta päättää hyväksyä Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen liitteenä olevien, 18.9.2025 päivättyjen, karttojen 1-5 mukaisesti, sekä esittää ne edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi. Lisäksi tekninen lautakunta päättää antaa ELY-keskuksen ja Terveysvalvonnan johtajan lausunnolle selostusosan mukaisen vastineen ja toteaa, että toiminta-alue-ehdotukseen nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset ja täydennykset eivät ole olennaisia ja eivät näin ollen anna aiheutta asettaa toiminta-aluetta koskevaa ehdotusta uudelleen nähtäville.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	Kaupunginhallitus
Lisätietoja antaa	Tekninen johtaja Pentti Saloniemi, 044 577 2620 Vesihuoltopäällikkö Esa Melin, 044 577 2650
